

Asia: VN/18003/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (lupamääräysten tarkistamismenettely)

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettavasta lupamääräysten tarkistamismenettelystä (uusi 71 §)?

Vad är er åsikt om det förfarande för översyn av tillståndsvillkoren som enligt propositionen ska tas in i miljöskyddslagen (den nya 71 §)?

Ehdotuksen mukaan soveltamisala rajautuisi ainoastaan valtion lupaviran-omaisen toimivallassa oleviin ympäristölupa-asioihin. Soveltamisalan rajausta asettaa valtion ja kuntien luvittamat ja valvommat laitokset erilaiseen asemaan. Rajausta ei kuitenkaan ole ehdotuksessa perusteltu.

Ehdotuksen mukaan määräys voitaisiin antaa perustellusta syystä, jolla korostettaisiin viranomaisen riittävän perusteellista ja monipuolista tarkastamista. Määräys voitaisiin antaa, jos se on välttämätön toiminnassa käyttöön otettavan tekniikan uutuuden tai toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia koskevien tietojen epävarmuuden vuoksi. Säännös on ainakin osittain päällekkäinen YSL 54 §:n kanssa, jonka nojalla on voitu määrätä selvittämisestä vastaavissa tilanteissa. Pykälän perusteluissa on syytä tarkentaa, milloin määräys annettaisiin 54 §:n ja milloin ehdotetun 71 §:n perusteella ja mikä em. säännösten ja niiden perusteella annettavien määräysten keskeisin ero on.

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hieman epäselväksi jää, viitattaisiinko perustellulla syyllä nimenomaan tekniikan uutuuteen tai tietojen epävarmuuteen, vai olisiko määräyksen antamiseksi oltava muu, näistä irrallinen perusteltu syy. Pykälän perusteluissa voitaisiin esimerkein kuvata, millöin kyse olisi lain tarkoittamasta perustellusta syystä.

Perustelujen mukaan säännös täydentäisi mm. mitä 89 §:ssä on luvan muuttamisesta säädetty. Ehdotuksessa ei kuitenkaan ole juurikaan käsitelty menettelyjen tarkoitusten ja tavoitteiden eroja.

Hämeen ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että säännöksen soveltamisalaa on rajattu merkittävästi. Soveltamisalan rajauksen vuoksi säännös soveltuisi lähinnä sellaisiin uusiin toimintoihin, joiden vaikutukset eivät lupaa myöntäessä ole kaikilta osin selkeitä. Menettely ei tuo ratkaisua tai muutosta sellaisten laitosten osalta, joilla on vanha toistaiseksi voimassa ympäristölupa, jonka määräykset ovat yleisluontoisempia eivätkä vastaa nykyistä lupa-käytäntöä ja ympäristönsuojelun tasoa. Tällaisten toimintojen osalta lupa-määräysten tarkistaminen/muuttaminen tapahtuisi edelleen YSL 89 §:n mukaisessa menettelyssä.

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdotuksesta huolimatta edelleen ongelmana ovat ns. vanhentuneet luvat, joiden muuttaminen 89 §:n mukaisessa menettelyssä voi olla haastavaa. Kuten ehdotuksesta käy ilmi, luvan muuttamista koskeva menettely ei ole kehittynyt arvioidun mukaiseksi. YSL 89 § on lisännyt valvonnan hallinnollista taakkaa ja muuttamisen kyn-nys on ollut korkea. Menettely on hallinnollisesti raskas eikä ole toiminnan-harjoittajan, viranomaisten ja haitankärsijöiden kannalta selkeä ja tasaver-tainen eikä välttämättä johda ympäristön kannalta parhaaseen lopputulok-seen. Muuttamisen edellytykset ovat ELY-keskuksen käsityksen mukaan tulkinnanvaraiset ja muutuskynnys korkea etenkin tilanteissa, joissa toiminnanharjoittaja vastustaa luvan muuttamista.

Lain mukaan luvassa on annettava ympäristön pilaantumisen ehkäise-miseksi tarpeelliset määräykset, mutta pelkkä ympäristön pilaantumisen vaara ei ole 89 §:n 2 momentissa hyväksytty peruste luvan muuttamiselle. Tällaisessa menettelyssä pilaantumisen tai sen vaaran on poikettava olen-naisesti ennalta arvioidusta. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittyminen taas edellyttää kustannusten kohtuullisuutta. Ehdotus ei mahdollistaisi 71 §:n mukaisen määräyksen antamista myöhemmin kehittyvän uuden teknii-kan, ympäristönsuojelun vaatimusten tai toiminnan vaikutuksista selvityksin saatujen tietojen vuoksi. Ehdotettu säännös ei siten paranna kokonaisvaltai-sesti ympäristölupiin sisältyvien määräysten ajantasaisuutta. Mahdollisuuk-sia pirstaloituneiden ja vanhentuneiden lupapäätösten ajantasaisemiseksi tulee edelleen selvittää, koska ehdotus ei tuo muutosta näiltä osin.

Edelleen pirstaloituvien lupapäätösten estämiseksi, toiminnanharjoittajien velvoitteiden sekä valvonnan selkeyttämiseksi Hämeen ELY-keskus pitää tärkeänä, että lupapäätöksistä annettaisiin myös konsolidoitu versio.

Näkemyksenne 88, 91 ja 125 §:ään ehdotettavista muutoksista?

Vad är åsikt om de ändringar som föreslås i 88, 91 och 125 §?

Ei lausuttavaa

Näkemyksenne ympäristölupahakemuksesta pyydettäviä lausuntoja koskevan 42 §:n muutosehdotuksesta?

Vad är er åsikt om förslaget till ändring av 42 § om utlåtanden som begärs om ansökan om miljötillstånd?

Ei lausuttavaa

**Näkemyksenne ympäristönsuojeluasetukseen ehdotettavista muutoksista?
Vad är er åsikt om de ändringar som föreslås i statsrådets förordning om miljöskydd?**

Ei lausuttavaa

**Voitte esittää tässä muut kommenttinne esitysluonnoksesta:
Här kan ni lämna övriga kommentarer om propositionsutkastet:**

Ehdotus ei sisällä erillistä siirtymäsäännöstä. Ehdotuksen mukaan lain 71 §:ää sovellettaisiin lain voimaan tullessa olemassa oleviin toimintoihin kuitenkin vasta 1.1.2027. Ehdotuksessa voitaisiin selventää, miten muutoslakia on tarkoitus soveltaa lain voimaantullessa vireillä oleviin lupahakemuksiin.

Varis Ilona
Hämeen ELY - Ympäristöyksikkö